Asia: VNS 8/2025vp Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta, to 12.2.2026 klo 10.00 (VNS 8/2025 vp)

Eduskunta

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Luken asiantuntijalausunto, täydennys lausuntoon

Kustannustehokkaita keinoja maankäyttösektorin hiilensidonnan lisäämiseksi:

Kustannustehokkaita keinoja maankäyttösektorin hiilensidonnan vahvistamiseksi ovat erityisesti turvepeltojen päästöjen vähentäminen sekä kosteikkoviljelyn kehittäminen. Turvemaiden päästövähennystoimet, kuten heikkotuottoisten peltojen vettäminen ja viljelystä poistaminen sekä monivuotisten kasvien ja säätösalaojituksen hyödyntäminen, tarjoavat merkittävän teknis-taloudellisen mahdollisuuden, sillä turvemaiden päästöt ovat huomattavia suhteessa niiden pinta-alaan.

Peltomaiden hiilivaraston vahvistaminen on mahdollista CAP-ohjelman mukaisilla viljelymenetelmillä, kuten monipuolisilla viljelykierroilla ja pysyvällä kasvipeitteisyydellä. Nämä kustannustehokkaat käytännöt tukevat maaperän hiilivaraston suotuisaa kehitystä.

Metsänuudistamisen nopea ja tehokas toteutus sekä jalostetun taimimateriaalin käyttö lisäävät hiilensidontaa pitkällä aikavälillä, koska elinvoimaiset ja laadukkaat taimet käynnistävät uuden puusukupolven kasvun nopeasti. Lisäksi taimikon varhaishoito ja nuoren metsän hoito ovat olennaisia toimenpiteitä, joilla turvataan puuston elinvoimaisuus ja optimaalinen kasvukyky, ja siten vahvistetaan kehittyvän metsän hiilinielua. Vaikutukset ovat kuitenkin maltillisia verrattuna sektorin kokonaispäästöihin.

Metsissä hiilensidontaa voidaan lisätä optimoimalla hoitotoimenpiteitä siten, että harvennukset toteutetaan suositusten mukaisesti ja kiertoaikoja pidennetään kohteissa, joissa se ei vaaranna metsien terveyttä. Kiertoaikojen pidentäminen ja kasvatustiheyden lisääminen voivat lisätä metsien hiilivarastoa ja tilapäisesti kasvattaa hiilinielua, mikäli samalla joustetaan hakkuumäärissä alaspäin. On kuitenkin tärkeää todeta, että pitkällä aikavälillä tällaiset toimet johtavat metsien ikääntymiseen, mikä heikentää niiden kasvua ja hiilinielukykyä.

Ojitettujen turvemaiden vedenpinnan maltillinen nosto voi vähentää CO_2-päästöjä ja vakauttaa puuston vesitaloutta kuivina kausina. Turvemaiden metsissä tuhkalannoituksen laajamittaisempi käyttöönotto parantaa puuston kasvua merkittävästi ja vahvistaa näin metsien hiilinielua.

Joutomaiden metsitys on kustannuksiltaan kohtuullinen toimenpide, joka tuottaa suhteellisesti suuren hiilinielun erityisesti silloin, kun kyse on laajoista ja viljelykelvottomista alueista. Lisäksi jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen ja sekametsien edistäminen parantaa

metsien kasvukykyä, terveyttä ja ilmastokestävyyttä, kun toimenpiteet kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti.

Lisäksi metsäkadon estäminen on yksi kustannustehokkaimmista keinoista turvata hiilivarastoja, sillä olemassa olevien hiilivarastojen menettäminen aiheuttaisi merkittävän päästöpiikin. Näin ollen metsäkadon ehkäisy tukee suoraan maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Metsäteollisuuden lopputuotteiden kestoiän lisääminen (esimerkiksi puurakentaminen, pitkäikäiset tuotteet ja rakennusmateriaalien kierrossa pitäminen) kasvattaa hiilivarastoja tuotantoketjun ulkopuolella ja on usein erittäin kustannustehokas keino pidentää hiilen sitoutumista.